

Tiivistelmä julkaisusta "Palo K, Tolvanen M, Karlsson H, Karlsson K, Lahti S. Is the oral-health-related quality of life associated with quality of life among pregnant Finnish families: A cross-sectional study. Acta Odontologica Scandinavica 2021."

Elämänlaatua, terveyteen liittyvää elämänlaatua ja suun terveyteen liittyvää elämänlaatua pidetään termeinä usein toisiaan vastaavina, vaikka termien sisällöstä ei runsaasta tutkimuksesta huolimatta ole päästy yhtenäiseen käsitykseen. Maailman terveysjärjestön WHO:n mukaan elämänlaatua arvioidaan yksilön oman kulttuurin ja arvojen lähtökohdista ja arvioinnissa otetaan huomioon yksilön omat tavoitteet, arvot ja huolet. Suun terveyteen liittyvässä elämänlaadussa otetaan Siscon ja Braderin mallin mukaan huomioon yksilön oireet ja kokemukset sekä näihin liittyvät biologiset, sosiaaliset, psykologiset ja kulttuuriset tekijät.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko lasta odottavien äitien ja isien suun terveyteen liittyvällä elämänlaadulla yhteyttä heidän yleiseen elämänlaatuunsa. Tavoitteena oli myös tutkia, onko suun terveyteen liittyvällä elämänlaadulla ja yleisellä elämälaadulla yhteyttä perheen jäsenten välillä.

Odottaville perheille jaettiin neuvolassa suun terveyteen ja yleiseen elämänlaatuun liittyvät kyselylomakkeet raskausviikolla 34. Lomakkeet palautti tutkimuskriteerit täyttäen yhteensä 2580 äitiä ja 1467 isää.

Kyselylomakkeiden vastausten perusteella odottavilla äideillä ja isillä oli yleisesti ottaen hyvä yleinen ja suun terveyteen liittyvä elämänlaatu, mutta niiden yhteys toisiinsa oli hyvin heikko. Yleistä elämänlaatua heikensi eniten äideillä arkipäiväisen energian puute ja isillä taloudellinen tilanne. Suun terveyteen liittyvää elämänlaatua heikensi sekä äideillä että isillä eniten fyysinen kipu. Alhainen koulutustaso oli yhteydessä molempiin elämänlaadun mittareihin. Tutkittaessa yleisen ja suun terveyteen liittyvän elämänlaadun vaikutusta toisiinsa lasta odottavien perheiden sisällä, ei niillä todettu olevan merkittävästi yhteyttä. Asuinpaikka ja taloustilanne vaikuttivat kielteisesti perheen sisällä jonkin verran sekä äitien että isien yleiseen elämänlaatuun.

Tutkimustulosten perusteella yleistä elämänlaatua ja suun terveyteen liittyvää elämänlaatua voidaan pitää eri käsitteinä, vaikkakin hieman päällekkäisinä. Jotta suun terveyden ja suusairauksien merkitystä yleiseen ja suun terveyteen liittyvään elämänlaatuun voidaan arvioida paremmin väestötasolla, tarvitaan lisää tietoa sekä yksilö- että perhetasolla näihin vaikuttavista tekijöistä.